ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D

2. NÁHRADNÍ TERMÍN

C5PDD26C0T04

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 28
Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Povolené pomůcky: psací potřeby

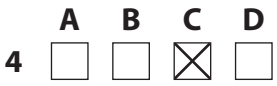
Jméno a příjmení

Základní informace k zadání zkoušky

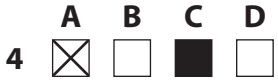
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.** Při zápisu použijte **modře nebo černě** píšící propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědí

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

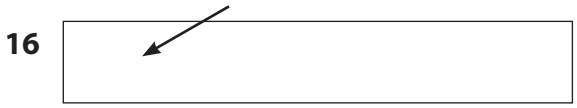
- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, pečlivě zabarvěte původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček.

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědí

- Odpověď **zapište čitelně** do vyznačeného bílého pole v záznamovém archu.

- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**. Povoleno je psací i tiskací písmo.
- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Uvedení jakékoli nesprávné (tj. i nadbytečné) informace je považováno za chybu.
- Pokud se řešení úlohy skládá z více dílčích odpovědí (např. z několika slov), za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

(**1**) Malý velbloud jednou v poušti
spatřil palmy, vodu, houští.
Hned se pustil za nimi,
běžel celé hodiny.

(**2**) Nepomyslel na potíže.
Místo aby byly blíže,
jsou teď palmy mnohem dál.
V poledne to velbloud vzdal.

Kam dohlédne, holé skály.
Velbloud fňuká, slunce pálí,
dlouhé nožky těžce vleče,
hlava bolí, v zádech křeče,
strašlivě mu kručí v bříšku.

A tu náhle potká lišku.

„Ztratil jsem se, hledám mámu –
nevidělas karavanu?
Nesli pytle s vanilkou."

(**3**) „Ti tu byli před chvilkou!
Už jsou támhle, u těch skal."
Plakal, anebo se smál?
Velbloud běžel ze všech sil.
Za kopcem je dohonil.

Šťastně našel mámu s tátou,
dostal pusu chundelatou,
napil se a najedl.
Styděl se, co provedl.

(**4**) Když konečně došli domů
k stanům pod korunou stromu,
rodiče se usmívali:
„Palmy, voda kdesi v dáli?
Tahle země neznámá
byla fata morgána –
jenom přelud, zrcadlení.
Honils to, co vlastně není!"

Vysvětlivka: *karavana* – skupina obchodníků a zvířat cestující pouští

(*A. Šotolová: Fata morgána; upraveno*)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

A) Liška věděla, kam má karavana namířeno, a proto malého velblouda doprovodila ke skalám.

B) Rodiče malého velblouda byli součástí karavany, která s nákladem vanilky putovala pouští.

C) Malý velbloud vzdal své snažení v poledne, což bylo celou hodinu poté, co opustil své rodiče.

D) Malý velbloud pociťoval stud kvůli tomu, že mu rodiče dali na veřejnosti chundelatou pusu.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení odpovídá čtvrté části výchozího textu?

A) Malý velbloud byl zklamán tím, že v neznámé daleké zemi nebyly palmy ani voda.

B) Malý velbloud se podle svých rodičů nechal oklamat přeludem, že v dáli jsou palmy a voda.

C) Rodiče malého velblouda se podle něj nechali oklamat přeludem, že v dáli jsou palmy a voda.

D) Rodiče malého velblouda byli zklamáni tím, že v neznámé daleké zemi nebyly palmy ani voda.

1 bod

3 **Tvrzení:** Tento výraz je ve výchozím textu příslovcem, ale v jiném textu může být ohebným slovem.

Pro které výrazy podtržené ve výchozím textu platí výše uvedené tvrzení?

A) pro celkem dva podtržené výrazy, a to *jednou* a *těžce*
B) pro celkem dva podtržené výrazy, a to *jednou* a *domů*
C) pro celkem dva podtržené výrazy, a to *těžce* a *domů*
D) pro všechny tři podtržené výrazy

---

max. 2 body

4 **Rozhodněte o každé z následujících vět (4.1–4.4), zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).**

		A	N
4.1	Pěšiny vedly hustými lesy i čerstvě posečenými loukami.	☐	☐
4.2	V ranní špičce se to na nádraží hemží především mladými lidmi.	☐	☐
4.3	Zástupy rozlícených lidí pochodovaly do centra hlavního města.	☐	☐
4.4	Všechny oprávněně zamítnuté žádosti se uložili do vedlejší kanceláře.	☐	☐

---

max. 3 body

5 **Přiřaďte k jednotlivým slovům (5.1–5.3) odpovídající tvrzení (A–E).**
(Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

5.1 smést _____
5.2 přiskočit _____
5.3 povytáhnout _____

A) Toto slovo nemá žádnou předponu.
B) Toto slovo má pouze jednu předponu, a to slabičnou.
C) Toto slovo má pouze jednu předponu, a to neslabičnou.
D) Toto slovo má celkem dvě předpony: každá z nich je slabičná.
E) Toto slovo má celkem dvě předpony: jedna z nich je neslabičná.

---

max. 2 body

6 **Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.**
(Slova musí být zapsána pravopisně správně.)

6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem ZLEDOVATĚLÝ, skloňuje se podle vzoru STROJ a neobsahuje předponu.

6.2 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného čtyřslabičné, je příbuzné se slovem MRAK, skloňuje se podle vzoru MLADÝ a obsahuje předponu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 7–11

TEXT 1

(**1**) Od prvního únosu gavaldonských dětí uběhlo už dvě stě let. Každé čtyři roky byly uneseny dvě. Na pohlaví ani na věku nezáleželo. Někdy zmizeli dva chlapci a jindy chlapec s dívkou, některému unesenému bylo šestnáct a jiný sotva oslavil dvanácté narozeniny. Existovalo jediné kritérium: jedno z unesených dětí bylo krásné a hodné a to druhé nehezké a divné.

(**2**) Obyvatelé Gavaldonu nejdříve z únosů vinili medvědy. Časem ale **dospěli** k závěru, že medvědi za nic nemůžou, protože žádného medvěda v okolí neviděli. Zatímco dospělí zvažovali další vysvětlení (třeba teorii o létajícím lidožroutovi), děti z městečka zaznamenaly něco podezřelého. Tváře zmizelých, známé z podobizen vyvěšených na náměstí, totiž objevily ve svých pohádkových knížkách. Malého Honzu, který byl unesen před sto lety, **poznaly** podle rošťáckého rozcuchu a dolíčků ve tvářích. Teď v knížce lehával na peci a měl neutuchající chuť na buchty. Zato **nezbedný** Angus, klučina s pihami a se špičatýma ušima, který zmizel společně s Honzou, se změnil v pihovatého draka.

Dospělí zprvu jejich pohádkové teorii nevěřili. Pak jim ale děti ukázaly obrázky známějších obličejů. Roztomilá Anička, unesená před padesáti lety, seděla na útesu jako krásná mořská víla, kdežto **nemilosrdná** Estra budila hrůzu jako prohnaná čarodějnice.

(**3**) Teď už nikdo v městečku nebyl na pochybách. Unesené děti našly nový život v pohádkových příbězích. Všechny ty knihy pocházely ze zatuchlého knihkupectví, které vlastnil pan Deauville. On sám nevěděl, odkud se berou. Zkrátka jednou za rok se ráno v jeho krámku objevila tajemná zásilka. Když ji pan Deauville onehdy otevřel a začal z ní vybalovat knížky, všiml si, že v záhybu krabice je namalovaný erb s bílou a černou labutí, jehož součástí je stuha s nápisem.

(**4**) Ta malá černá písmenka vysvětlovala, kam se unesené děti poděly: do Školy dobra a zla. Únosy pokračovaly, ale únosce už získal jméno. Gavaldonští mu začali říkat Školník.

(*Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.*)

TEXT 2

Slovesa typu A (např. *psát*) vyjadřují budoucnost pomocí slovesa *být* (např. *budu psát*). Budoucí čas slovesa typu A = infinitiv tohoto slovesa + sloveso *být* užité v budoucím čase.

Slovesa typu B (např. *napsat*) vyjadřují budoucnost bez pomoci slovesa *být* (tedy nikoli *budu napsat*, ale *napíšu*).

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (7.1–7.4), zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

		A	N
7.1	Angus byl unesen ve stejný rok jako Honza a o padesát let dříve než Anička.	☐	☐
7.2	Unesené děti byly různého stáří, například nejmladšímu z nich bylo dvanáct let.	☐	☐
7.3	Alespoň z jedné zásilky pan Deauville vybalil knihu, na níž byl namalován erb s bílou a černou labutí.	☐	☐
7.4	Díky nápisu na stuze obyvatelé Gavaldonu zjistili dvě informace: jednak že děti byly uneseny do Školy dobra a zla, jednak že únosce se jmenuje Školník.	☐	☐

max. 2 body

8 Vypište ze <u>třetí části</u> TEXTU 1 dvě podstatná jména, která jsou v textu užita v 2. pádě.

(Vlastní jméno *Deauville* neposuzujte, není správným řešením. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

9 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje sloveso typu A?
(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.)

A) zmizeli dva chlapci
B) zatímco dospělí zvažovali
C) unesené děti našly nový život
D) objevily ve svých pohádkových knížkách

1 bod

10 Které z následujících tvrzení NENÍ pravdivé?
(Posuzovaná slova jsou v TEXTU 1 vyznačena tučně.)

A) Slovo *dospět* je v TEXTU 1 užito ve významu *rozumově a tělesně dozrát, vyspět*.
B) Slovo *poznat* je v TEXTU 1 užito ve významu *uvědomit si totožnost někoho*.
C) Slovo *nezbedný* je v TEXTU 1 užito ve významu *uličnický, darebácký*.
D) Slovo *nemilosrdný* je v TEXTU 1 užito ve významu *nemající slitování, soucit*.

1 bod

11 Která z následujících možností nejlépe vystihuje TEXT 1?

A) Jde o umělecký text, který vypráví o únosech gavaldonských dětí.
B) Jde o neumělecký text, který vypráví o únosech gavaldonských dětí.
C) Jde o umělecký text obsahující celou pohádku o únosech gavaldonských dětí, která začíná spojením *malého Honzu* a končí spojením *prohnaná čarodějnice*.
D) Jde o neumělecký text obsahující celou pohádku o únosech gavaldonských dětí, která začíná spojením *malého Honzu* a končí spojením *prohnaná čarodějnice*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

Minulý víkend zřejmně mnozí z vás zavítali na středověké slavnosti, které se v našem městě konají již posedmé. Alespoň na chvíli jsme se tak přenesli do dávné doby rytířů a hrdinských činů.

V centru města se nacházely čtyři scény, na nichž se střídali nejrůznější umělci. Diváky zaujalo nejen vystoupení kejklířů, ale i divadelní představení, které se věnovalo významné dějiné události. Nechyběl ani rytířský turnaj, při němž se rytíři na koních snažili dřevěným kopým shodit soupeře ze sedla.

V blízkosti hradu bylo rozmístěno přes sto stánků. Některé byly zaměřeny na řemeslnou výrobu, jiné nabízely občerstvení. Mohli jste si koupit tradiční slané pokrmy i moderní moučníky z křechkého těsta.

Během obou dnů se šlechtici a dvorní dámy běžně procházeli starobylými ulicemi a návštěvníci byli úplně okouzleni jejich dobovými kostýmy. Celá akce byla zakončena v neděli krátce po setmění slavnostním ohňostrojem.

max. 4 body

12 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ.
(Slova zapište bezchybně; ohebná slova zapište ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Podtržené výrazy jsou zapsány správně. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

3 body

13 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) „Vem si nějaký pořádný, to bílý je takovej chcípáček," řekne táta, ale já už to bílý držím v náručí. Neseme ho zabalený v dece. Na chvilku ho pustíme i na zem. Bílý štěně na zasněžený cestě.

B) Čekám na tátu před domem. Zatím si hraju s dvojčaty. Trefím Ninu sněhovou koulí do obličeje, ale ne schválně. Mamka mě naštvaně honí po zahradě. Pak se ve dveřích objeví táta. Malá Julie se rozbrečí, že chce s náma.

C) Podle táty je totiž zbytečný platit za autobus, když je to pár kilometrů. Hájenka je až na konci vesnice. Na dvoře štěkají dva velký psi a dva jezevčíci.

D) Táta to ale rázně odmítne: „Neexistuje. Nebudu s sebou tahat kočárek." Pak zamíří k brance a já utíkám za ním. Do vedlejší vesnice jdeme lesem.

E) Uvnitř domu je normální vlčák, to je matka těch štěňat. Sedm štěňat je hnědých a jedno je bílý. Všechny jsou skvělý, ale já už vím, který chci.

F) Bojím se, aby neuteklo, když nemám vodítko. Radši ho zase zvednu. Když dorazíme domů, máma řekne: „Pěknej psík." Pojmenuju ho Snížek.

(*P. Soukupová: Kdo zabil Snížka?; upraveno*)

První část: _____

Druhá část: _____

Třetí část: _____

Čtvrtá část: _____

Pátá část: _____

Šestá část: _____

---

max. 2 body

14 Napište smysluplnou spisovnou větu jednoduchou o <u>pěti slovech</u>, která bude obsahovat podstatné jméno VĚC užité v 7. pádě čísla množného.

(Vzniklá věta musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Věta č. 1: Vyhlášená restaurace nabízela velmi chutné rybý předkrmy.

Věta č. 2: Na nástěnce visel rozpis služeb na následující měsíc.

1 bod

15 Které z následujících tvrzení o větách z výchozího textu je pravdivé?

A) Obě tyto věty jsou zapsány pravopisně správně.

B) Každá z těchto vět obsahuje pravopisnou chybu.

C) Věta č. 1 je zapsána pravopisně správně, věta č. 2 obsahuje pravopisnou chybu.

D) Věta č. 1 obsahuje pravopisnou chybu, věta č. 2 je zapsána pravopisně správně.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Skrývá se v přítmí mohutných stromů, nakloněná vahou let i vzpomínek. Její oprýskaná barva vytváří zvláštní vzorce splývající s okolím, takže ji náhodný chodec snadno přehlédne. Kolik příběhů už asi vyslechla? A byl mezi nimi i ten váš? Během těch let slyšela smích a viděla slzy, poslouchala slova přátelství, lásky i nehezká slova hádek a srdceryvného loučení. Chtěl bych vědět, jestli obyčejné věci kolem nás mají paměť.

(*Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.*)

1 bod

16 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

A) Autor textu navazuje kontakt se čtenářem a snaží se mu alespoň trochu přiblížit jeden objekt, jímž je nejspíše lavička v parku.

B) Autor textu navazuje kontakt se čtenářem a snaží se mu alespoň trochu přiblížit jeden objekt, jímž je nejspíše cestička v parku.

C) Autor textu nenavazuje kontakt se čtenářem, pouze se snaží popsat děj odehrávající se v blízkosti jednoho objektu, jímž je nejspíše lavička v parku.

D) Autor textu nenavazuje kontakt se čtenářem, pouze se snaží popsat děj odehrávající se v blízkosti jednoho objektu, jímž je nejspíše cestička v parku.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 17

TEXT 1

Kuchař nakrájel pažitku.	Koupil kočce pamlsky.	Z flétny vyšel jen pazvuk.
U pařezu našel houbu.	Ten pavědec se opět mýlí.	Na pasece zrají maliny.
Pod oknem byla pavučina.	Jedl drůbeží paštiku.	Pachatel je stále neznámý.
Čaj měl nějakou pachuť.	Nastražil pasti na myši.	Byl to moudrý panovník.

TEXT 2

Slovo typu A obsahuje předponu *pa-*, která vyjadřuje negativní hodnocení (např. *místo dobrého vína děda koupil patok* = koupil nekvalitní víno).

Slovo typu B obsahuje předponu *pa-* s jiným významem než slovo typu A (např. *srnec má na hlavě parohy* = rozvětvené výrůstky; *v zoo byl i pakůň* = živočich podobný koni).

Slovo typu C (např. *padák*) neobsahuje předponu *pa-*.

max. 3 body

17 Vypište z TEXTU 1 tři slova, která jsou jednoznačně typu A.

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

(**1**) K nejobávanějším živočichům patří bezesporu hroch. Tento zástupce savců, obývající oblasti tropické Afriky (na severu kontinentu byl již ve volné přírodě vyhuben), se vyznačuje válcovitým tělem, krátkýma silnýma nohama a mohutnou hlavou. Jeho šedohnědá **lysá** kůže je extrémně silná. Dospělý hroch může vážit až 3,5 tuny, což z něj dělá třetího nejtěžšího suchozemského živočicha (prvenství v tomto směru drží slon).

(**2**) Hroch je býložravec, na pastvu však chodí jen v noci, aby mu sluneční žár nevysušil kůži. Většinu života tedy tráví ve vodě, nicméně plavat nedovede. Místo toho pod vodou běhá nebo se odráží ode dna. Ve vodě se obvykle odehrávají námluvy a zde také samice odchovávají svá mláďata. Ta jsou kojena zhruba jeden rok, a to výhradně pod vodou. Hroši jsou velmi zdatní potápěči a na jedno nadechnutí běžně vydrží pod hladinou 5 minut. Pokud jim hrozí nebezpečí, dokážou zadržet dech i pětkrát déle.

(**3**) Nenechte se zmást poklidně vyhlížejícími záběry, na nichž se zavalití hroši líně povalují v řece. Stisk jejich čelistí má **nesmírnou** sílu. Hrozivé jsou i jejich obří zuby (ty dolní mohou být u samců dlouhé přes půl metru), což spolu s vrozenou agresivitou dělá z hrochů velmi nebezpečné živočichy. Hroši bedlivě střeží své území a na případného narušitele bez váhání zaútočí. Žijí buď v menší skupině, v níž bývá jen jeden samec, nebo ve velkém stádu s více samci, čítajícím až 150 jedinců. Mezi hrochy panuje přísná hierarchie: hlavní slovo má vždy samec, který je nejsilnější.

(**4**) Za posledních padesát let počet hrochů žijících ve volné přírodě klesl. Mohou za to jednak **neurvalí** lovci (hroší zuby jsou bohužel využívány jako náhražka slonoviny), jednak úbytek vhodných pastvin. Hroši proto byli zařazeni do kategorie „zranitelní", tedy mezi živočichy, kteří čelí **zvýšenému** nebezpečí vyhynutí.

(*www.zoopraha.cz, Trojský koník 2/2025; upraveno*)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (18.1–18.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
18.1	Byly doby, kdy v severní Africe hroch žil ve volné přírodě.	☐	☐
18.2	Hroch může mít zub dosahující více než půlmetrové délky.	☐	☐
18.3	Ve velkém stádu hrochů zpravidla žije až 150 samců, tedy výrazně více než samic.	☐	☐
18.4	Hroši byli zařazeni do kategorie „zranitelní", protože jednou za padesát let jejich počet klesne.	☐	☐

1 bod

19 Které z následujících tvrzení o slovech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

A) Slovo *hroch* je významově nadřazené slovu *savec* a to je významově podřazené slovu *živočich*.

B) Slovo *hroch* je významově nadřazené slovu *savec* a to je významově nadřazené slovu *živočich*.

C) Slovo *hroch* je významově podřazené slovu *savec* a to je významově podřazené slovu *živočich*.

D) Slovo *hroch* je významově podřazené slovu *savec* a to je významově nadřazené slovu *živočich*.

1 bod

20 Na kterou z následujících otázek se v druhé části výchozího textu nachází odpověď?

A) Proč hroch nedovede plavat?
B) Jak dlouho trvají hroší námluvy?
C) Jak často jsou kojena hroší mláďata?
D) Proč hroch chodí na pastvu jen v noci?

1 bod

21 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež NEJSOU v kontextu výchozího textu antonymy?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

Příklad: *Omáčka je moc ostrá*. → Slova *ostrá* a *tupá* nejsou v tomto kontextu antonymy, tzn. slovo *tupá* by v této větě nemělo opačný význam, než v ní má slovo *ostrá*.

A) lysá – ochlupená
B) nesmírnou – ohromnou
C) neurvalí – ohleduplní
D) zvýšenému – sníženému

max. 3 body

22 Vypište ze třetí části výchozího textu:

22.1 dvě podstatná jména rodu mužského neživotného, která v textu plní funkci podmětu;

22.2 podstatné jméno rodu ženského, které v textu plní funkci podmětu.

(Hledaná podstatná jména zapište ve stejném tvaru, v němž jsou užita ve třetí části výchozího textu. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

Příklad: Ve větě *Auto zastavilo u chodníku* podstatné jméno *auto* plní funkci podmětu.

max. 2 body

23 Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu (23.1–23.4), zda se v něm vyskytuje přídavné jméno skloňující se podle vzoru JARNÍ (A), nebo ne (N).

		A	N
23.1	hroši jsou velmi zdatní potápěči	☐	☐
23.2	hroší zuby jsou bohužel využívány	☐	☐
23.3	na případného narušitele bez váhání zaútočí	☐	☐
23.4	nenechte se zmást poklidně vyhlížejícími záběry	☐	☐

---

1 bod

24 Která z následujících vět NENÍ zapsána pravopisně správně?

A) Vybíjená patří k mým oblíbeným sportům.
B) Nadaný atlet získal svou první zlatou medaili.
C) Zraněné dítě čekalo na ošetření poměrně dlouho.
D) Stiná místa pod stromy přímo vybízejí k odpočinku.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

(**1**) Kdy a kde vznikla zmrzlina, přesně nevíme. Některé staré spisy uvádějí, že v Persii se pochoutky podobné zmrzlině konzumovaly již kolem roku 550 př. n. l. Většinou šlo o sníh přelitý ovocnou šťávou.

Do Evropy prý recept na zmrzlinu přivezl ve 13. století cestovatel Marco Polo. Po staletí byla exkluzivním dezertem jen pro bohaté a mocné. Mezi obyčejné smrtelníky se začala šířit až koncem 18. století a časem se proměnila ve sladkost **dostupnou** všem.

(**2**) V současnosti se na světě každý rok vyprodukují miliardy litrů zmrzliny. Mezi největší milovníky mražené lahůdky patří Američané. V USA je průměrná roční spotřeba zmrzliny přes 24 litrů na osobu, což je podle statistik čtyřikrát více než v České republice.

V žebříčku nejpopulárnějších zmrzlin drží prvenství vanilková, následuje čokoládová a pak jahodová. Řada výrobců se ale nebojí experimentovat a nabízí i dost netradiční příchutě. Ve Francii například můžete ochutnat zmrzlinu z husích **jater**, v USA se dělá zmrzlina z cikád (tj. z hmyzu žijícího v teplých krajích) a v Japonsku zase s příchutí žraločích **ploutvích**. Ze země **vycházejícího** slunce pochází i nejdražší zmrzlina na světě: vyrábí se z bílých lanýžů[1], zdobená je plátkem jedlého zlata a jedna její porce vyjde na 130 tisíc Kč. Není divu, že si tato delikatesa vysloužila zápis do Guinnessovy knihy rekordů.

[1] velmi vzácná houba rostoucí pod zemí

(*www.abicko.cz, www.stoplusjednicka.cz; upraveno*)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (25.1–25.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
25.1	Cikádová zmrzlina se smí vyrábět výhradně v těch oblastech USA, kde je celoročně teplo.	☐	☐
25.2	Podle některých starých spisů lidé jedli pochoutky podobající se zmrzlině již před více než 2 500 lety.	☐	☐
25.3	Podle statistik se v České republice za rok průměrně zkonzumuje méně než 10 litrů zmrzliny na osobu.	☐	☐
25.4	Jedna porce zmrzliny zapsané do Guinnessovy knihy rekordů obsahuje jedlé zlato, které má hodnotu 130 tisíc Kč.	☐	☐

1 bod

26 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

A) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí.

B) Ve výchozím textu jsou podtrženy dvě věty jednoduché.

C) V první části výchozího textu je podtrženo souvětí, v druhé části výchozího textu je podtržena věta jednoduchá.

D) V první části výchozího textu je podtržena věta jednoduchá, v druhé části výchozího textu je podtrženo souvětí.

1 bod

27 Který z následujících tvarů slov je ve výchozím textu užitý chybně?

(Posuzované tvary slov jsou ve výchozím textu vyznačeny tučně. Příklad: Podtržený tvar slova ve větě *Otevřeno máme do čtyři hodin* je užitý chybně.)

A) dostupnou

B) jater

C) ploutvích

D) vycházejícího

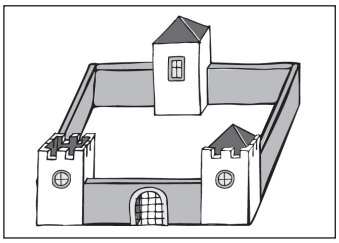
max. 4 body

28 Přiřaďte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

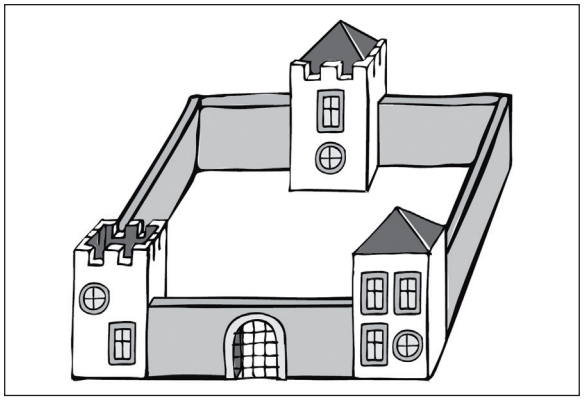
(Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

Vysvětlivky s příkladem

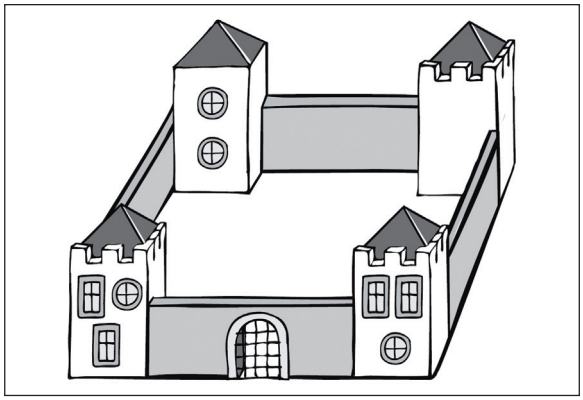
Na vedlejším malém obrázku je hrad, který má celkem tři věže: ty přední jsou s cimbuřím (jedna z nich má špičatou střechu), zadní věž je bez cimbuří a má špičatou střechu. Na obrázku jsou celkem tři okna (na zadní věži je jedno hranaté okno a na každé z předních věží je jedno kulaté okno). Všechna okna, která se na hradě nacházejí, jsou na posuzovaných obrázcích zakreslena.

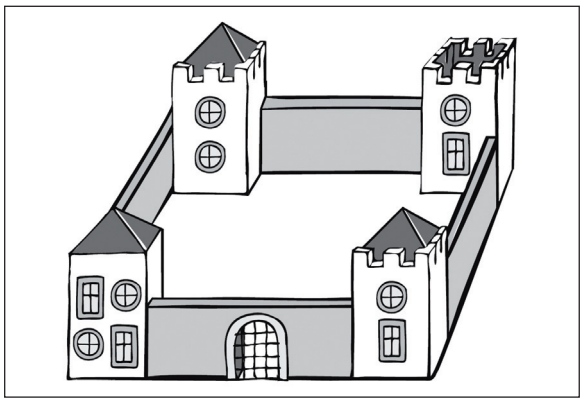
28.1

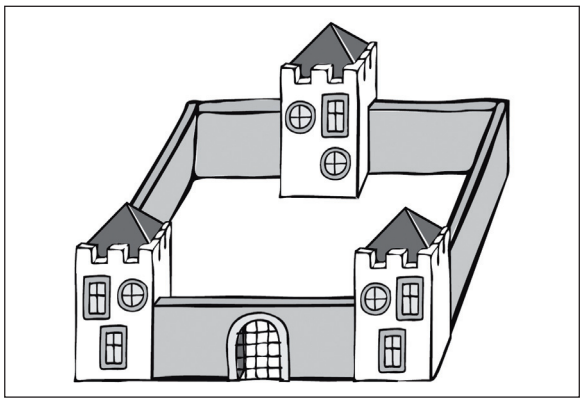
28.2

28.3

28.4

A) Každá z hradních věží má alespoň jedno okno. Celkový počet věží se špičatou střechou je lichý. Jedna z předních věží nemá cimbuří.

B) Každá z předních věží má špičatou střechu. Hrad má sudý počet věží. Na jedné přední věži je stejný počet hranatých oken jako na druhé přední věži.

C) Alespoň na jedné z hradních věží je sudý počet oken. Více než dvě hradní věže mají cimbuří. Na každé z hradních věží je alespoň jedno hranaté okno.

D) Celkový počet oken na hradních věžích je sudý. Jedna hradní věž s cimbuřím nemá špičatou střechu. Na obrázku je hranatých oken více než kulatých.

E) Celkový počet kulatých oken na hradních věžích je sudý. Jedna přední věž má stejný počet oken jako druhá přední věž. Pouze jedna z předních věží má cimbuří.

F) Ze všech kulatých oken na obrázku jsou celkem dvě na předních věžích. Celkový počet hranatých oken na hradních věžích je lichý. Každá hradní věž s cimbuřím má špičatou střechu.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

cermat

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA 2026

KLÍČ SPRÁVNÝCH ŘEŠENÍ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D

2. NÁHRADNÍ TERMÍN

KÓD TESTU: C5PDD26C0T04

Úloha	Správné řešení	Body
1	B	**1**
2	B	**1**
3	B	**1**
4		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
4.1	ANO	
4.2	ANO	
4.3	ANO	
4.4	NE	
5		**max. 3 body**
5.1	C	1 b.
5.2	B	1 b.
5.3	D	1 b.
6		**max. 2 body**
6.1	např. **ledovec**	1 b.
6.2	např. **zamračený**	1 b.
7		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
7.1	ANO	
7.2	NE	
7.3	NE	
7.4	NE	
8	**knihkupectví, krabice** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **knihkupectví**, **krámku** → 0 bodů (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
9	B	**1**
10	A	**1**
11	A	**1**
12	**zřejmě, dějinné, kopím, křehkého** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **zřejmě**, **nacházeli**, **kopím**, **zamněřeny** → 0 bodů (2 slova nenalezena, 2 slova neodpovídají zadání = 4 chyby)	**max. 4 body** 0 chyb 4 b. 1 chyba 3 b. 2 chyby 2 b. 3 chyby 1 b. 4 a více chyb 0 b.
13		**3**
První část	B	
Druhá část	D	
Třetí část	C	
Čtvrtá část	E	
Pátá část	A	
Šestá část	F	
	Body lze získat pouze v případě, že všechny části textu jsou seřazeny správně. V ostatních případech bylo přiděleno 0 bodů.	

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

Úloha	Správné řešení	Body
14	např. **Ztratil batoh s důležitými věcmi.** Vytvořený větný celek musí být věta jednoduchá a musí splňovat tyto podmínky: **a)** musí obsahovat bezchybně zapsaný tvar *věcmi*; **b)** musí obsahovat přísudek; **c)** musí být gramaticky správný; **d)** musí být smysluplný; **e)** musí být spisovný; **f)** musí být pravopisně správný; **g)** musí obsahovat celkem 5 slov. Věta, která splňovala podmínky **a)–e)**, ale obsahovala 1 chybu (např. chybnou diakritiku v předponě/kořeni slova), byla hodnocena 1 bodem.	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
15	D	**1**
16	A	**1**
17	**pachuť, pavědec, pazvuk** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **pachuť**, **pazvuk**, **pachatel** → 1 bod (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 3 body** 0 chyb 3 b. 1 chyba 2 b. 2 chyby 1 b. 3 a více chyb 0 b.
18		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
18.1	ANO	
18.2	ANO	
18.3	NE	
18.4	NE	
19	C	**1**
20	D	**1**
21	B	**1**
22		**max. 3 body**
22.1	**stisk, zuby** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **záběry**, **zuby** → 0 bodů (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	max. 2 b. 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
22.2	**hierarchie**	1 b.
23		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
23.1	NE	
23.2	ANO	
23.3	NE	
23.4	ANO	
24	D	**1**
25		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
25.1	NE	
25.2	ANO	
25.3	ANO	
25.4	NE	
26	A	**1**
27	C	**1**
28		**max. 4 body**
28.1	D	1 b.
28.2	B	1 b.
28.3	A	1 b.
28.4	F	1 b.
CELKEM		**50 bodů**

Vzhledem k vysoké variabilitě možných žákovských odpovědí na otevřené úlohy neobsahuje tento klíč všechny akceptovatelné odpovědi.

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

cermat

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA 2026

ZÁZNAMOVÝ ARCH

Konal(a) zkoušku ☐ Vyloučen(a) ☐ Nepřítomen(na) či nedokončil(a) ☐

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5D – 2. NÁHRADNÍ TERMÍN

Jméno a příjmení

ZÁZNAMOVÝ ARCH – STRANA 1–2

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐

4	A	N
4.1	☐	☐
4.2	☐	☐
4.3	☐	☐
4.4	☐	☐

5	A	B	C	D	E
5.1	☐	☐	☐	☐	☐
5.2	☐	☐	☐	☐	☐
5.3	☐	☐	☐	☐	☐

6

6.1

6.2

7	A	N
7.1	☐	☐
7.2	☐	☐
7.3	☐	☐
7.4	☐	☐

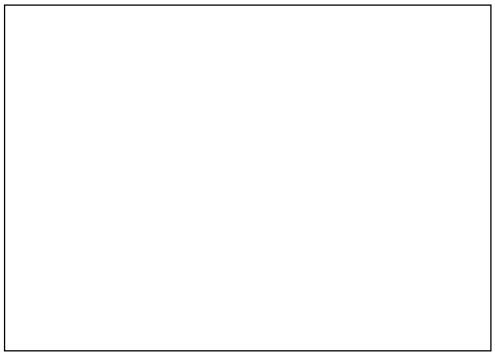
8

	A	B	C	D
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐

12

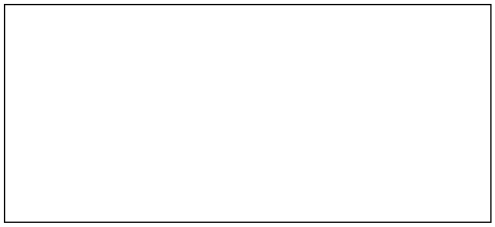
13	A	B	C	D	E	F
První část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druhá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Třetí část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čtvrtá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pátá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Šestá část	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14

	A	B	C	D
15				
16				

17

18	A	N
18.1		
18.2		
18.3		
18.4		

	A	B	C	D
19				
20				
21				

22

22.1

22.2

23	A	N
23.1		
23.2		
23.3		
23.4		

	A	B	C	D
24				

25	A	N
25.1		
25.2		
25.3		
25.4		

	A	B	C	D
26				
27				

28	A	B	C	D	E	F
28.1						
28.2						
28.3						
28.4						